

ESADE

Càtedra
LideratgeS
i Governança
Democràtica

Raó de ser i descripció organitzativa breu

Son promotors de la Càtedra:

“

No hi ha possibilitat de cultura o de vida política i econòmica sense l'existència d'un grup humà que compregui els objectius a assolir per la societat que governa o dirigeix. ”

*Jaume Vicens Vives,
Notícia de Catalunya, cap. IV*

Lideratges

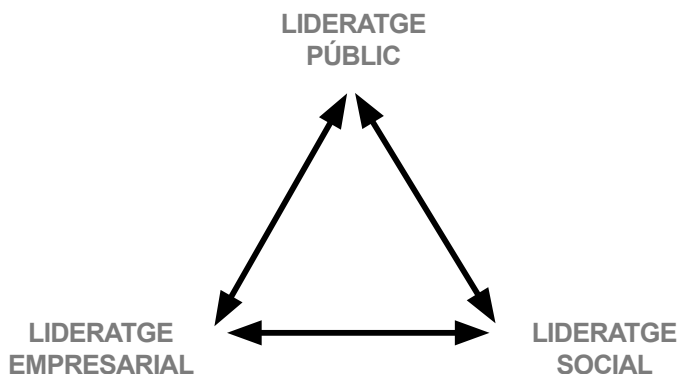
- A les societats contemporànies, la cohesió social i l'assoliment del benestar i el progrés es relacionen amb la solidesa de les institucions i l'articulació harmònica de les **relacions entre els diversos actors** que protagonitzen l'acció col·lectiva: empreses, governs, organitzacions i moviments socials.
- El bon funcionament d'aquests actors i institucions depèn, en bona mesura, de la **qualitat dels seus directius**, de la seva visió personal i de la seva capacitat de generar projectes engrescadors i fer-los realitat.
- És fonamental, doncs, **analitzar les característiques del lideratge en la societat actual** i les condicions que cal promoure per tal que sorgeixin directius amb capacitat de visió i de mobilització.
- Cal veure les característiques específiques de tres tipus de lideratge, el **lideratge empresarial**, el **lideratge públic** (polític i institucional) i el **lideratge social**, amb les seves similituds i diferències en competències, valors, etc. Cal analitzar i potenciar els camins de relació i articulació entre aquests tres tipus de dirigents. Cal valorar les institucions i les seves regles de joc com a marcs d'interacció entre les diverses menes de lideratge, i subratllar el paper de la qualitat d'aquesta interacció en la fortalesa de les institucions. I cal veure com els líders comparteixen la reflexió sobre el tipus de societat que volem construir, i els valors amb els quals estan compromesos.

Àmbits del lideratge

- La preocupació pel “**bon govern**” de l’empresa centra avui una part important de la reflexió col·lectiva sobre el funcionament de les empreses i la manera de dirigir-les.
- Alhora, la qualitat del **lideratge públic** (partits polítics, governs, administracions) és un component central de la governança democràtica de les societats, que sosté el que s’anomena la “dimensió vertical de la democràcia” (Sartori).
- D’altra banda, els nous moviments socials i els fenòmens massius d’**iniciativa social** impulsats per les ONG, associacions, sindicats i altres formes alternatives d’organitzacions sense finalitat de lucre contribueixen a crear mirades transformadores i alternatives sobre la realitat local i global (per exemple, en matèria de sostenibilitat mediambiental o de respecte als drets humans).

Tipus de lideratge

- Per tot això, la reflexió sobre el lideratge, **en clau de qualitat de la governança democràtica**, ha de superar visions excloents i estendre's a la funció de dirigir en diversos àmbits.
- Aquests diversos tipus de lideratge, sense perjudici dels seus diferents orígens, peculiaritats i legitimitat, **conflueixen i interaccionen** en la realitat de les nostres societats.

- Actualment, aquestes relacions entre els actors que intervenen en l'esfera pública se situen en un marc que va més enllà del tradicional dels estats-nació, dels mercats nacionals o de la societat civil local. Apareixen també nous nivells d'institucionalitat supraestatal i subestatal. Ens hi referim amb el nom de governança democràtica.
- Forma part de la noció de governança la idea que **ja no hi ha un únic actor responsable de l'espai públic**, sinó que cadascun dels sectors ha d'assumir el seu protagonisme en les respostes als problemes col·lectius.
- D'aquesta manera, sorgeixen avui **visions relacionals** en què diferents xarxes, de geometria variable, integren actors públics, privats i socials, dotats de diversos tipus de legitimitat i de capacitat per produir aquestes respostes, en marcs de col·laboració i de contrastació permanent de visions.

- En el marc universitari d'arreu del món, és freqüent **donar un tractament diferencial** i específic a l'estudi d'alguns temes que destaquen per la importància dels seus continguts o per la seva rellevància pública.
- En aquests casos, una de les opcions preferents i més prestigia- des és la creació d'una càtedra. Entenem, doncs, que aquesta és **una unitat acadèmica d'excel·lència**.
- La **Càtedra de Lideratges i Governança Democràtica d'ESADE** es proposa desenvolupar un programa que permeti aprofundir els interrogants que es plantegen al voltant d'aquesta temàtica.
- La Càtedra té la vocació de promoure un **fòrum de diàleg per- manent** entre les organitzacions (empreses, administracions, ONG) i els actors (empresaris, directius, representants polítics, socials, cívics, sindicals, etc.) que avui assumeixen de manera compromesa i responsable els reptes i desafiaments de governar un món alhora global i local.
- Al mateix temps, vol assumir el repte d'**estudiar i promoure formes innovadores de lideratge** adients per als nostres entorns complexos.

TITULAR

Jordi Pujol
President de la Generalitat de Catalunya
(1980-2003)

CONSELL RECTOR

EQUIP ACADÈMIC

Eugenia Bieto
Àngel Castiñeira
Joat Henrich
Francisco Longo
Carlos Losada
Josep M. Lozano
Marcel Planellas
Raimon Ribera
Alfons Sauquet
Ricard Serlavós
Alfred Vernis

CONSELL ASSESSOR

Enrique Iglesias, president
Ignasi Carreras
Antonio Garrigues Walker
Felipe González
José Antonio Marina
Miquel Roca Junyent
Adolf Todó

PROMOTORS

Salvador Alemany
Artur Carulla
Isidre Fainé
Joan Font
Salvador Gabarró
Josep M. Rubiralta
J. M. Soler Pujol

Àmbits d'actuació

■ ÀMBIT DE PROJECCIÓ

Actes, seminaris, jornades, taules rodones, etc.

■ ÀMBIT DE FORMACIÓ

Programes de formació de directius empresarials, públics i socials, tant especialitzats com compartits

■ ÀMBIT DE RECERCA

Cursos de doctorat

Recerques sectorials aplicades:

- Lideratge empresarial
- Lideratge polític
- Lideratge social

■ ÀMBIT DE PROMOCIÓ

La Càtedra promourà treballs específics de debat i recerca sobre algunes problemàtiques directament relacionades amb la seva raó de ser, com per exemple:

- Lideratge i administració pública
- Lideratge polític
- Lideratge emprenedor
- Lideratge relacional
- Lideratge i innovació social
- Governança i capacitat emprenedora
- Valors i capital social en la governança

■ ÀMBIT DE COL·LABORACIÓ AMB ALTRES CENTRES

■ ÀMBIT DE PUBLICACIONS

- **Formació** de futurs empresaris i directius sobre lideratge i governança democràtica per mitjà de programes a ESADE.
- **Fòrums**, conferències, jornades i simposis adreçats a empresaris i directius actuals per tal de sensibilitzar-los i donar-los a conèixer noves eines de lideratge i governança democràtica.
- **Estudis** i recerca en l'àmbit dels lideratges i la governança democràtica.
- **Difusió** dels resultats dels estudis i recerques per mitjà de publicacions, conferències i actes públics, presentació de papers en congressos nacionals i internacionals, etc.
- **Relacions** fluides amb altres centres per tal de captar-ne les inquietuds i alhora avaluar conjuntament les polítiques de promoció del lideratge i la governança democràtica.

Algunes preguntes sobre lideratges i governança democràtica...

- Hi ha un nucli de **valors comuns** sobre el qual es puguin basar els diferents tipus de l'exercici del lideratge? És possible descobrir-hi elements transversals o intercanviables?
- Hi ha **experiències innovadores** a escala nacional o internacional que contribueixin a desenvolupar el lideratge? Es promouen models de referència, exemples per imitar, casos reeixits de lideratge en cada un dels àmbits esmentats?
- Com liderar processos de **recuperació del crèdit i regeneració dels valors públics i les virtuts cíviques** en contextos de desprestigi de la política, de presència de la corrupció i de crisi dels mecanismes de salvaguarda i garantia de l'ètica dels negocis? Com afegir **capital ètic** al capital social d'un país?
- Què significa, en els diferents tipus de lideratge, un **lideratge responsable**? Es pot deslligar els lideratges de qualitat de la responsabilitat? El lideratge que no ha de retre comptes, no tendeix a desnaturalitzar-se? S'han de desenvolupar nous mecanismes d'avaluació i de rendició de comptes de l'exercici del lideratge?
- Atesa la complexitat de les societats contemporànies, els nous àmbits d'incertesa que s'hi troben i les característiques dels problemes emergents, hi ha una demanda especial de **lideratges de qualitat**?

Algunes preguntes

- L'opció per **lideratges de qualitat**, implica vincular els lideratges a determinats valors? El lideratge, implica un compromís amb les necessitats d'altres persones i la producció d'una influència positiva dirigida a la satisfacció d'aquelles persones? Es pot entendre el lideratge com a equivalent a un pur guany de poder del líder basat en l'arrossegament de seguidors?
- Els lideratges de qualitat, redueixen el **poder i l'autonomia** dels seguidors o bé els potencien i ajuden a desenvolupar-los? Inspirar d'altres, no és el contrari d'anul·lar-los o d'estalviar-los la feina?
- Hi ha diferents **escales d'exercici del lideratge**? Es mesura el valor del lideratge per la dimensió de l'àmbit on s'exerceix o pel nombre de seguidors del líder? Es pot intuir que en el camp de l'educació, per exemple, el desenvolupament de molts microlideratges seria probablement més valuós que l'aparició d'un macrolideratge visionari?
- Els lideratges, són un **actiu social**? L'existència de lideratges de qualitat, respon a una necessitat dels grups socials i les societats humanes? Es pot defensar la necessitat dels lideratges sense identificar-se amb visions elitistes o poc igualitàries de l'organització social?
- Com es pot liderar sense manipular, coartar o suplantar? Es pot conciliar l'exercici dels lideratges amb la creixent demanda social de participació? És possible un **estil de lideratge** inclusiu, no elitista, un lideratge que faciliti la creació de capital social?

Algunes preguntes

- És la **democràcia** l'escenari institucional que més afavoreix el desenvolupament dels lideratges públics i socials de qualitat, atès que crea els escenaris i els equilibris institucionals adequats per tal de fer-los possibles? La democràcia de qualitat, necessita els lideratges?
- Cap a on haurien d'evolucionar la noció i l'exercici dels lideratges per facilitar la **governança** en les democràcies avançades? Quina és la contribució dels lideratges a l'enfortiment institucional dels països d'Europa i del món?
- Com es pot conciliar, des del lideratge, la defensa de la **identitat nacional** amb l'obertura a un món global? Com es pot desenvolupar el lideratge en entorns d'identitats múltiples i superposades?
- Quines **institucions** afavoreixen l'emergència i el desenvolupament de lideratges adaptats a les necessitats de les societats contemporànies? Com es pot actuar per crear-les o enfortir-les?
- Com es pot **diferenciar entre liderar i dirigir**? Hi pot haver lideratges molt potents que no tinguin l'autoritat formal que habilita per a la tasca de direcció? És possible –i útil– fonamentar la identitat dels lideratges en la contraposició amb el que seria un mer exercici de la gerència?
- Les organitzacions, necessiten sempre **lideratges**? És oportú diferenciar el lideratge per créixer del lideratge per sobreviure, per estabilitzar-se, per adaptar-se als canvis o per refundar-se?

- És possible forjar **lideratges cooperatius i relacionals** en contextos d'agudització de la competència entre empreses, entre projectes, entre territoris i països?
- Els lideratges, són necessaris tant en els governs i les organitzacions del sector públic com en les empreses i en les associacions de la societat civil? Aquests tres àmbits de lideratge, necessiten cada vegada més **comunicar-se, dialogar, interaccionar, compartir i coproduir**?
- Com es pot combinar, en l'exercici del lideratge, la resposta a les necessitats creixents de seguretat de les nostres societats amb l'estímul d'**aprenentatges col·lectius** que facin possible conviure creativament amb els nous riscos i incerteses?
- Es pot **aprendre a liderar**? Quins són els tipus de comportaments adequats a la pràctica del lideratge en cada situació? Es pot desenvolupar un mètode per incorporar-los a processos eficaços d'aprenentatge? Com es desenvolupen les competències que caracteritzen el lideratge?

ESADE

Per fer consultes o sol·licitar
més informació sobre
la Càtedra Lideratges i
Governança Democràtica,
podeu dirigir-vos a:

Joat Henrich i Ballester

Av. de Pedralbes, 60-62
08034 Barcelona
Tel.: +34 932 806 162
Fax: +34 932 048 105
joat.henrich@esade.edu

